

Avfall
Insamling och behandling
Peter Gran

Styrelsen för Stockholm Vatten Avfall AB

Upphandling insamling och transport av hushållsavfall inom Stockholms stad

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att upphandling får påbörjas inom följande entreprenader:

- Manuell insamling
- Storbehållare
- Bottentömd behållare
- Insamling av matavfall
- Insamling av pumpbart matavfall
- Insamling grovavfall
- Insamling slam från slutna tankar och fettavskiljare
- Lipidustankar

samt att bemyndiga VD att teckna tilldelningsbeslut och avtal med valda entreprenörer efter genomförd upphandling.

Gösta Lindh
Verkställande direktör

Jan Ekvall
Vice Verkställande direktör

Sammanfattning

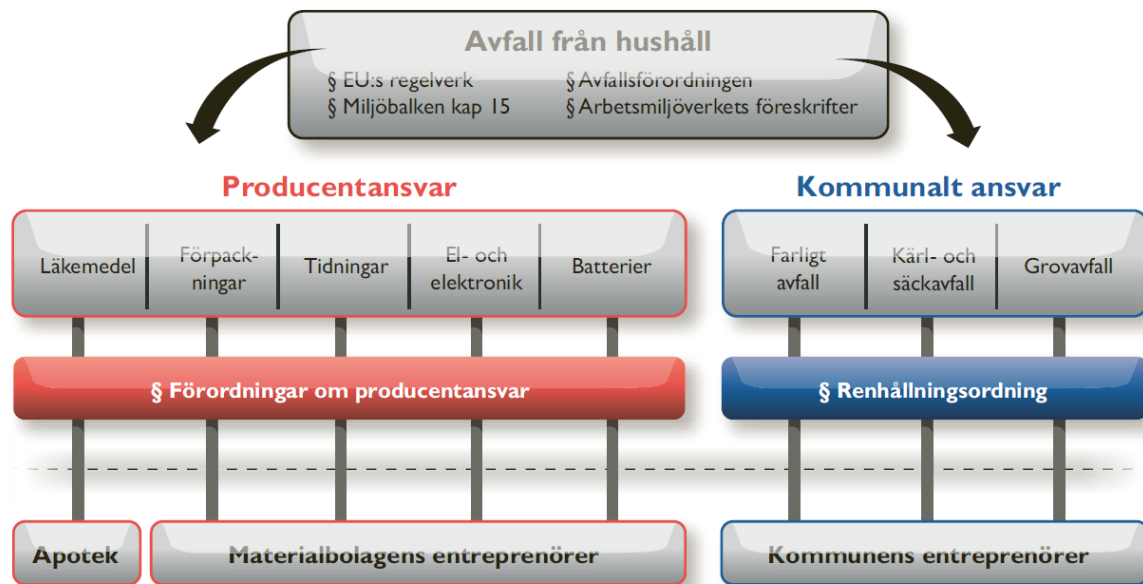
Upphandlingen med entreprenadstart 1 april 2017 omfattar manuell och maskinell insamling av hushållsavfall, grovavfall, slam samt utsorterat matavfall inom staden.

Förfrågningsunderlaget utformas så att entreprenaden ger god kvalitet, samordnad avtalstid, hög trafiksäkerhet samt låg miljöpåverkan. Helhetsansvaret ökar incitamentet för maskinell hantering och nya funktionslösningar. En paketering/indelning av områdena samt en sammanslagning kan komma ske så att var entreprenör får ett större ansvar inom sitt område. T ex att inom ett område ansvara för all insamling av hushållsavfall, utsorterat matavfall, grovavfall och slam skulle kunna resultera i att det blir mer attraktivt att lämna anbud. Signalerna från branschen och entreprenörshåll förespråkar detta och entreprenörerna har visat ett stort intresse i en förändring av entreprenaderna som kommer medföra flera anbud än dagens 1-3 stycken per entreprenad.

Bakgrund

Enligt Miljöbalken har staden ett ansvar att hämta och transportera hushållsavfall från hushåll och verksamheter.

Enligt bilden nedan framgår det kommunala ansvaret samt eventuellt tillkommande producentansvarsmaterial (utsorterat förpackningsmaterial).

Bilden ovan redovisar ansvar för insamling av hushållets avfall samt styrande regelverk.

Totalt finns det 5 entreprenörer som insamlar och transporterar hushållsavfall på uppdrag av staden, uppdelat i 11 områden för manuell insamling av hushållsavfall, 2 områden utsorterat matavfall, 4 områden storbehållare, 1 områden bottentömd behållare, 1 områden pumpbart matavfall, 15 entreprenörer för insamling av slam och lipidustankar (matavfallskvarn kopplad till separerande matavfallstank och fettavskiljare), samt 17 entreprenörer för insamling av grovavfall. Därtill finns mobil sopsug som inte ingår i upphandlingen. Insamlingen av grovavfall samt slam från slutna tankar och fettavskiljare sker idag via tjänstekoncession.

Nuvarande avtalsindelning (områdesindelning) medför att flera entreprenörer har ett insamlingsansvar inom samma geografiska område. Om en kund gör en förändring av sin tjänst till en annan behållare innebär det att uppdraget övergår till annan entreprenör, med följd att den första förlorar uppdraget/ersättningen.

Ärendet

Områdesansvar, att förändra indelningen till att var entreprenör blir totalansvarig för all insamling inom ett område (geografiskt begränsat) medför att en maximal optimering kan ske samt att entreprenören långsiktigt kan jobba mot en maskinell hämtning. Genom arbetet kommer även arbetsmiljö förbättras för insamlingspersonalen.

Förfrågningsunderlagen utformas så att entreprenaderna ger

- god kvalitet
- samordnad avtalstid
- hög trafiksäkerhet
- låg miljöpåverkan
- samordningsvinster
- ökad insamlad mängd matavfall

En förändring i indelning av områdena samt en optimering så att var entreprenör får ett större ansvar inom sitt område. T ex insamling av hushållsavfall, utsorterat matavfall, grovavfall och slam skulle resultera i det blir mer attraktivt att lämna anbud.

Genom förändringen kommer entreprenören få ökade intäkter på grund av att var tillkommande kund som väljer insamling av utsorterat matavfall utgår det entreprenörsersättning på. Vi ser att förändringen ska vara ett så pass stort incitament att de kommer försöka få till denna merförsäljning hos samtliga kunder som inte har insamlingen idag.

Dock finns ett antal osäkerhetsfaktorer inför kommande upphandling som kan förändra indelningen fram till att annonsering av förfrågningsunderlaget ska ske. En osäkerhet är kommande förändring i producentansvaret samt avfallet från verksamheter.

Kommer producentansvarsmaterialet bli bolagets ansvar att samla in, kommer förändringar behöva ske pga av de stora volymer som samlas in idag. Även en eventuell förändring av verksamhetsavfall som idag är bolagets ansvar att samla in kan ske.

För att säkerställa att en optimal indelning och mix i uppdraget sker ser vi att grovavfallet utgör en mycket viktig del då det är en attraktiv verksamhet som många aktörer vill ha en del av. Genom att ha grovavfallet som en del i den vanliga entreprenaden kommer intresset för entreprenaderna att öka markant samt miljöpåverkan minimeras i samband med insamlingen då hårdare miljö- och fordonskrav kan ställas på fordonen samt att transportsträckorna minimeras. Som idag kommer entreprenörerna att ansvara för fakturering och behandling av insamlat grovavfall och slam. Maxtaxa sätts som idag på insamlingen av grovavfall och slam.

En konsekvens av att grovavfallet ingår är att man blir bunden till den entreprenör som har insamlingsansvaret i området, inte som idag att man kan välja bland bolagets samtliga upphandlande entreprenörer. Det positiva är att en fastighetsägare inte kan som idag byta entreprenör för att de inte vill åtgärda ett arbetsmiljöproblem.

Förfrågningsunderlagen kommer att utformas så att möjlighet till god framkomlighet gäller för både entreprenörer och andra trafikanter samt att låga utsläppsnivåer av föroreningar uppnås. Grundkrav blir de gemensamma miljökrav som tagits fram i samarbete mellan Stockholms stad, Göteborgs stad, Malmö stad och Trafikverket, utöver dessa krav kommer krav på förnyelsebart bränsle för insamlingsfordonen att ställas. Även krav på hybridlösningar kan komma att ställas. Definitionen av förnyelsebart bränsle har tagits fram tillsammans med miljöförvaltningen.

Krav på utbildning i sparsam körning kommer att ställas på entreprenörernas personal

Upphandlingarna genomförs enligt Lag (SFS 2007:1091) öppet förfarande (LOU). Annonsering av upphandlingarna kommer att ske i annonsdatabasen TendSign.

Upphandlingarna kommer att inriktas mot att entreprenörerna får ett större ansvar för att entreprenaden genomförs med en hög kvalitet. Krav kommer bland annat att ställas på fasta hämtningsdagar, kundkontakt ska ske om hämtningen inte kan genomföras enligt avtal, resurser i form av personal, fordon samt att annan utrustning alltid finns i tillräcklig omfattning.

Vidare kommer krav, liksom vid föregående upphandlingar, ställas på att utrustning finns för identifiering och vägning av avfallet. Utrustningen möjliggör en kvalitetssäkring att hämtningen utförts samt möjlighet till att kontoret kan redovisa avlämnade mängder till kunderna.

Avtalstiden föreslås vara mellan 2017-04-01 till 2022-03-31 och med en möjlig förlängning med ett år vid tre tillfällen. En entreprenör ska kunna lägga anbud på ett eller flera områden.

Entreprenörsersättningen enligt ovan beräknas uppgå till ett totalt värden motsvarande cirka 330 mnkr per år i samtliga avtal. En marginell kostnadsökning spås som följd av kommande upphandling till följd av en ökad insamlad mängd utsorterat matavfall som i sin tur genererar högre entreprenörsersättning. Och införande av hybridlösningar på fordon, full hybriddrift ses i dagsläget enbart vara fullt möjligt på de fordon som kör innanför tullarna, på grund av de körsträckor som genereras i förorterna.

Tidsplanen för upphandlingen ser preliminärt ut enligt nedan:

- 15/12-14 – 28/2-15 förarbete med områdesindelning mm
- Framtagande av förfrågningsunderlag samt kravspecifikation, miljö och fordonskrav mm
- 16/11-15 Annonsering
- 15/1-16 Sista anbudsdag
- 18/1-16 Anbudsöppning
- Utrymme för utvärdering och förtydligande av anbud
- 1/2-16 Tilldelningsbeslut
- Tidsutrymme för eventuell överprövning
- 1/6-16 Avtalstecknande
- 1/4-17 Entreprenadsstart

I upphandlingsprocessen har hänsyn tagit till en eventuell överprövning av upphandling. Efter avtalstecknande tillkommer det ca 6-9 månader lite beroende av fordonsslag och konjunkturcykel för leverans av fordon- och påbyggnad efter beställning.

Bolagets analys och bedömning

Styrelsen för Stockholm Vatten Avfall AB föreslås besluta i enlighet med vad som ovan redovisats.